

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/88/2019
Identifikačné číslo spisu: 4018200609
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4018200609.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: O. W.Á., nar. XX. O. XXXX, bytom O.. F.. Š. XXX/XX, N., právne zast. JUDr. Tomášom Zbojom, advokátom so sídlom Kuzmányho 4, Martin, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej č. 50361-4/2018-BA zo dňa 02. júla 2018, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sa/74/2018-66 zo dňa 01. apríla 2019, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sa/74/2018-66 zo dňa 01. apríla 2019 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č. 50361-4/2018-BA zo dňa 02. júla 2018 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky p r i z n á v a žalobkyni voči žalovanej nárok na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

I.
Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Nitre (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č.k. 23Sa/74/2018-66 zo dňa 01. apríla 2019 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 50361-4/2018-BA zo dňa 02. júla 2018 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), ktorým zamietla odvolanie žalobkyne a v celom rozsahu potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) č. 23513-50/2018-TO zo dňa 09. marca 2018, podľa ktorého má žalobkyňa nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 6.202,- Eur určenej podľa § 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o

náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 437/2004 Z.z.“).

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že v konaní nebolo sporné, že žalobkyňa utrpela dňa 04. marca 2015 u zamestnávateľa BOGUMA s.r.o. so sídlom v Bošanoch, pracovný úraz tak, že pri kontrolovaní a navíjaní vyrobenej gumenej rohože na kontrolnom stole podávací valec jej zachytil pravú ruku a spôsobil jej poranenie pravej hornej končatiny. Žiadosťou zo dňa 04. septembra 2017 žalobkyňa požiadala o priznanie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na základe lekárskeho posudku vydaného O. U. G. zo dňa 20. júna 2017, ktorý jej sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil celkovým počtom 675 bodov. Následne bol žalovanej doručený lekársky posudok o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia zo dňa 29. novembra 2017 vypracovaný O. A. A., ktorý ohodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne počtom bodov 675.

3. Posudková lekárka žalovanej nesúhlasila v kontrolnom bodovom hodnotení s bodovým hodnotením posudzujúceho lekára, na základe čoho ho listom zo dňa 24. januára 2018 požiadala o opravu, resp. o stornovanie posudku zo dňa 29. novembra 2017 a o vystavenie nového lekárskeho posudku. Vzhľadom na nezrovnalosti uvedené posudkovou lekárkou žalovanej, ktoré uznal posudzujúci lekár, tento vyhotovil dňa 07. marca 2018 nový posudok a pôvodný posudok z 29. novembra 2017 stornoval. Na základe nového lekárskeho posudku prvostupňový správny orgán priznal žalobkyni náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 04. marca 2015 v sume 6.202,- Eur.

4. Krajský súd v danom prípade dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej vychádzalo zo správneho a riadneho zistenia skutkového stavu, pričom bodové ohodnotenie žalobkyne posudzovaným lekárom bolo posúdené v súlade s prílohou k zák. č. 437/2004 Z.z. Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovanej dospel k záveru, že táto postupovala v súlade so zákonom a pre vydanie rozhodnutia si zadovážila dostatok skutkových podkladov, z ktorých vyvodila správny právny záver, ktorý v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jasným a zrozumiteľným spôsobom odôvodnila, a preto rozhodnutie je potrebné považovať za súladné so zákonom.

5. K námietke žalobkyne, že posudkoví lekári nemajú právo meniť bodové ohodnotenie stanovené v posudku vyhotovenom posudzujúcim lekárom, krajský súd uviedol, že práve naopak § 153 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. ukladá povinnosť posudkového lekára skontrolovať, či je bodové hodnotenie určené v zmysle zákona a v zmysle prílohy č. 1 k zák. č. 437/2004 Z.z.

6. K námietke žalobkyne, že posudkový lekár pri kontrole bodového hodnotenia nariadil posudzujúcemu lekárovi O. A. A. znížiť bolestné v rozsahu námietok posudkovej lekárky na 340 bodov krajský súd uviedol, že z obsahu spisovej dokumentácie žalovanej nič také nevyplýva, práve naopak, posudková lekárka jasne k namietaným položkám uviedla odôvodnenie svojho nesúhlasu s týmto lekárskeým posudkom a následne jej posudzujúci lekár doručil lekársky posudok, ktorý tieto položky upravil a sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil v rozsahu 340 bodov. V danom prípade došlo k zmene lekárskeho posudku samotným vystavovateľom, teda posudzujúcim lekárom O. A. A. a takto vyhotovený posudok sa musel stať podkladom pre rozhodnutie žalovanej o výške sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorá bola žalobkyni priznaná v sume 6.202,- Eur.

7. Krajský súd zdôraznil, že náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia možno priznať len na základe lekárskeho posudku, a preto, ak by lekár, ktorý vyhotovil lekársky posudok, nesúhlasil s opravou svojho pôvodného lekárskeho posudku, bolo by povinnosťou žalovanej nariadiť znalecké dokazovanie v zmysle § 196 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z.

8. Podľa názoru krajského súdu, v preskúmanej veci sám posudzujúci lekár opravil svoj pôvodný posudok, teda uznal svoje chyby, a preto tvrdenie žalobkyne, že posudkový lekár donútil posudzujúceho lekára vykonať zmenu vyhotoveného pôvodného lekárskeho posudku, nie je opodstatnené. Bez toho, aby

posudzujúci lekár vykonal opravu chyby v pôvodnom lekárskom posudku, nemohol by posudkový lekár znížiť bodové hodnotenie v lekárskom posudku, ktorý vyhotovil posudzujúci lekár. Sám zákon predpokladá, že lekársky posudok podlieha kontrole bodového ohodnotenia, aby nemohlo dôjsť k zneužitiu bodového ohodnotenia, ktoré vyhotovuje posudzujúci lekár.

9. Krajský súd poukázal tiež na to, že s ostatnými námietkami žalobkyne, ktoré uviedla v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu a opakuje ich aj v žalobe, sa žalovaná v napadnutom rozhodnutí vysporiadala.

10. O trovách konania krajský súd rozhodol v súlade s § 168 SSP tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

II.

Kasačná sťažnosť

11. Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť s poukazom na § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP, lebo nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Žalobkyňa uviedla, že predvolanie na pojednávanie zo dňa 19. marca 2019 na deň 01. apríla 2019 o 09:30 hod. jej bolo doručené dňa 03. apríla 2019, t.j. dva dni po vytýčenom pojednávaní, čím krajský súd znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace práva. V prípade, ak účastníci konania neboli riadne predvolaní alebo ak im bolo predvolanie na pojednávanie doručené v lehote kratšej ako 10 dní pred pojednávaním a na pojednávanie sa nedostavili, pojednávanie sa v ich neprítomnosti vykonať nemôže a správny súd pojednávanie z tohto dôležitého dôvodu odročí. V zmysle uvedeného krajský súd mal v danom smere postupovať tak, že mal pojednávanie z dôvodu neprítomnosti žalobkyne odročiť, a nie prejednať vec bez jej prítomnosti a vydať rozsudok, čím znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. V konaní pred krajským súdom sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej, ktorá potvrdila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, nakoľko žalovaná v danom smere bez odkazu na konkrétne zákonné ustanovenie neoprávnene zasiahla do kompetencie posudzujúceho lekára tým, že ho požiadala listom zo dňa 24. januára 2018 o stornovanie, resp. opravu posudku zo dňa 29. novembra 2017 a o vystavenie nového lekárskeho posudku vypracovaného v súlade s názorom posudkovej lekárky pobočky. Uvedený postup však nezakotvuje žiadny právny predpis.

14. Žalobkyňa uviedla, že na konanie podľa zákona o sociálnom poistení sa všeobecný predpis o správnom konaní nevzťahuje, avšak z paragrafového znenia upravujúceho konanie v zmysle zákona o sociálnom poistení možno vyvodiť, že tieto jednotlivé ustanovenia sú v samej podstate prevzaté z paragrafového znenia základných pravidiel konania v zmysle § 3 Správneho poriadku, a teda rovnakým spôsobom explicitne upravujú priebeh a dokazovanie v rámci konania podľa zákona o sociálnom poistení.

15. V danom prípade je súčasťou administratívneho spisu tak lekársky posudok o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia vyhotovený O.. U. G., tento potvrdený, resp. overený primárom ortopédie z Topoľčian a na druhej strane lekársky posudok znalca O.. A., ktoré spoločne s odbornou garanciou dotknutých osôb odôvodňujú priznanie bodového ohodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu uvedenom v týchto posudkoch.

16. Rovnako tak je súčasťou administratívneho spisu kontrolný názor posudkovej lekárky žalovanej, na základe ktorého bol vyhotovený nový lekársky posudok O.. A., ktorý svoj predchádzajúci lekársky posudok nijakým spôsobom nestornoval, resp. neoznačil a neuviedol dôvody, pre ktoré vydal nový lekársky posudok a je len prevzatým záverom posudkovej lekárky bez zohľadnenia predchádzajúcich

posudkov. V zmysle uvedeného vznikla odôvodnená pochybnosť o správnosti záverov správneho orgánu, kedy v rozpore s predpismi o konaní podľa zákona o sociálnom poistení neodstránil v rámci dokazovania a v rámci samotného rozhodnutia tieto rozpory namietané žalobkyňou v priebehu konania pred správnym orgánom, v rámci odvolacieho konania, ako aj v rámci samotného preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu, ktorému predchádzalo v prebiehajúcim súdnom konaní na krajskom súde. Žalovaná mala v danom smere vykonať znalecké dokazovanie znalcom z príslušného odboru, aby tieto rozpory boli nevyvrátiteľne odstránené, aby nevznikali pochybnosti o správnosti záverov jednotlivých doktorov a aby v konaní neexistovali dva samostatné lekárske posudky vyhotovené tým istým znalcom s dvoma odlišnými navzájom si odporujúcimi závermi.

17. Žalovaná nepostupovala v súlade so zák. č. 461/2003 Z.z., keď hoci je oprávnením správneho orgánu, resp. posudkovej lekárky kontrolovať závery lekárskeho posudku, ktorý predložila žalobkyňa do konania, avšak tomuto správne orgánu, resp. posudkovému lekárovi neprípadá do kompetencie požadovať vypracovanie nového lekárskeho posudku so závermi, ktoré budú korešpondovať so závermi posudkovej lekárky sociálnej poisťovne. Posudková lekárka pobočky nebola oprávnená žiadať posudzujúceho lekára o vypracovanie nového posudku, ktorý bol v súlade s jej závermi, ktoré sa navyše vôbec netýkali zdôvodnenia vplyvu úrazu na pracovný, rodinný a spoločenský život, ale iba posúdenia správnosti záverov, ku ktorým došiel posudzujúci lekár.

18. Vznesené námietky neboli zákonným spôsobom vysvetlené a vzniknuté rozpory neboli odstránené, a to jediným zákonným spôsobom, t.j. znaleckým skúmaním v zmysle osobitného predpisu.

19. Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp.zn. 1S/142/2013 zo dňa 04. septembra 2014 zastával názor, že samotný pojem „kontrola bodového hodnotenia“ neznamena súčasne aj právo žalovanej kontrolovať správnosť vyhotovenia lekárskeho posudku v samotnom základe a taktiež ani meniť výšku bodového ohodnotenia, ktoré bolo vypracované podľa § 7 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z. V prípade, ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v odsekoch 3 a 4 uvedeného zákona, len požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu. S ohľadom na uvedené, súd bol toho názoru, že lekárska posudková činnosť žalovanej podľa § 153 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., zahŕňa len kontrolu bodového ohodnotenia choroby z povolania na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch. Z tohto kontrolného oprávnenia nemožno však vyvodzovať kompetenciu posudkového lekára na vyhodnotenie správnosti vydania lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia vydaného v súlade so zákonnou právnou úpravou upravujúcou odškodňovanie chorôb z povolania, ktorou je zákon č. 437/2004 Z.z.

20. Rovnako tak v zmysle rozhodnutia NS SR sp.zn. 7Sžo/13/2010 zo dňa 12. mája 2011 vyplýva, že lekárska posudková činnosť posudkových lekárov žalovanej podľa § 153 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. upravuje kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu na účely určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch úrazového poistenia, ale z tohto kontrolného oprávnenia nemožno vyvodzovať kompetenciu posudkového lekára na úpravu (krátenie) bodového ohodnotenia, stanoveného v lekárskom posudku vydaného v súlade so zák. č. 437/2004 Z.z.

21. V zmysle vyššie uvedeného je zrejmé, že postup žalovanej nebol správny a zákonný, keď táto mala v prípadných pochybnostiach o správnosti záverov lekárskeho posudku nariadiť znalecké dokazovanie, spracovaním riadneho znaleckého posudku znalcom z príslušného odboru. Žalovaná svojím postupom nielenže neodstránila rozpory, ale postupovala nezákonne v rozpore s platnými právnymi predpismi. Takéto rozhodnutie je nutné v konečnom dôsledku označiť ako nepreskúmateľné a tvrdenia žalobkyne, resp. ňou vznesené námietky za dostatočným spôsobom nepreskúmané.

22. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

23. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že súhlasí s právnym názorom krajského súdu tak, ako je uvedený v napadnutom rozsudku.

24. Uviedla, že ak posudkový lekár pri kontrole lekárskeho posudku v zmysle § 153 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. zistí chyby, resp. iné nezrovnalosti, je logické, nakoľko z tohto kontrolného oprávnenia nemožno vyvodzovať kompetenciu posudkového lekára na úpravu (krátenie) bodového ohodnotenia, stanoveného v lekárskom posudku, aby o týchto zistených chybách upovedomil v prvom rade posudzujúceho lekára, ako jeho vystaviteľa a požadoval opravu, resp. storno takého lekárskeho posudku. Tento postup potvrdil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudkoch sp. zn. 27Sa/5/ 2018-78 zo dňa 21. augusta 2018, sp. zn. 29Sa/3/2017-63 zo dňa 29. mája 2017.

25. Žiadosť o opravu, resp. storno lekárskeho posudku nepredstavuje mocenský nástroj nátlaku na posudzujúceho lekára, ale medicínsky odôvodnený návrh na zmenu bodového hodnotenia v súlade so zásadami hodnotenia poškodenia zdravia slúži na elimináciu chýb uvedených v lekárskom posudku. Ako vyplýva z dostupnej spisovej dokumentácie, posudková lekárka pobočky posudzujúcemu lekárovi dostatočne, zrozumiteľne a vyčerpávajúco odôvodnila nemožnosť priznania bodového hodnotenia z posudku zo dňa 29. novembra 2017 a zároveň ho vyzvala, aby v prípade nesúhlasu s opravou písomne zaslal zdôvodnenie, s ktorými položkami nesúhlasí a prečo. Bolo teda len na posudzujúcom lekárovi, či sa s pripomienkami posudkovej lekárky pobočky stotožní a posudok zo dňa 29. novembra 2017 opraví, alebo zotrvá na svojom pôvodnom stanovisku. V tomto prípade posudzujúci lekár uznal námietky posudkovej lekárky pobočky a posudok zo dňa 29. novembra 2017 v tomto smere stornoval. A teda v tomto prípade nešlo o zníženie bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia posudzujúcim lekárom na základe pokynov posudkovej lekárky pobočky, ale išlo o chybu posudzujúceho lekára pri vypracovaní posudku zo dňa 29. novembra 2017, keď ten ho sám stornoval, po tom, čo uznal jeho chybu v nesprávne uvedených položkách 338b, 356 a 382c. Nakoľko v danom prípade došlo dňa 2. marca 2018 k stornovaniu posudku zo dňa 29. novembra 2017 samotným posudzujúcim lekárom, nový posudok sa stal podkladom pre rozhodnutie pobočky.

26. K námietke žalobkyne, že žalovaná svojím postupom neodstránila rozpory, ale postupovala nezákonne v rozpore s platnými právnymi predpismi, keď nenariadila kontrolné znalecké dokazovanie, žalovaná uviedla, že nakoľko posudzujúci lekár vyhotovil nový posudok, a s jeho stanoviskom sa stotožnila ako posudková lekárka pobočky, tak aj posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Nitre, bol uvedeným úkonom odstránený rozpor v konaní, a tak nebolo bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia v prejednávanej veci po stornovaní už sporné.

27. K možnému nariadeniu znaleckého dokazovania uviedla, že v nadväznosti na § 196 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. žalovaná môže ustanoviť znalca podľa osobitného predpisu, ak je na odborné posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie potrebný znalecký posudok. Ide o fakultatívne ustanovenie zákona, ktoré konajúca organizačná zložka môže, ale aj nemusí využiť. V prípade žalobkyne konajúci prvostupňový, ako aj druhostupňový orgán na základe vyššie uvedeného nepovažoval znalecké dokazovanie za potrebné.

28. Nariadenie znaleckého dokazovania však vyžaduje, aby nastala situácia dôvodiaca odborné posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie. Nakoľko však posudzujúci lekár posudok zo dňa 29. novembra 2017 stornoval, a vyhotovil nový posudok, ktorý posudkoví lekári žalovanej plne akceptovali, neexistoval spor, o ktorom by sa mohlo ponímať prípadným vyhotovením znaleckého posudku, a teda znalec v prípadnom znaleckom dokazovaní, by nemal k dispozícii sporné skutočnosti vo veci, nakoľko tie zanikli prijatím záveru posudzujúceho lekára s dôrazom na ten fakt, že vydal nový posudok, s ktorým sa stotožnili posudkoví lekári žalovanej.

29. Žalovaná sa nestotožnila s názorom žalobkyne, v zmysle ktorého jednotlivé ustanovenia zák. č. 461/2003 Z. z. „...sú v samej podstate prevzaté z paragrafového znenia základných pravidiel konania v

zmysle § 3 Správneho poriadku a teda rovnakým spôsobom explicitne upravujú priebeh a dokazovanie v rámci konania...“, v nadväznosti na čo „...je zrejmé, že je na správnom orgáne uniesť dôkazné bremeno presného a úplného objasnenia stavu veci a pokiaľ správny orgán niektoré z navrhovaných dôkazov nevykoná, neznamená to svojvôľu tohto orgánu...“ Vylúčenie pôsobnosti právneho predpisu nie je možné žiadnym spôsobom obmedzovať, to znamená, že pokiaľ raz zákonodarca jeho pôsobnosť vylúčil celkovo, nemožno sa jeho pôsobnosti, aj keď len čiastkovo, domáhať. Preto žalovaná nesúhlasila s konštatáciou žalobkyne o údajnej povinnosti žalovanej uniesť dôkazné bremeno z dôvodu jednak právnej teórie a jednak rozhodovacej činnosti súdov, keď vo všeobecnosti platí, že povinnosť unesenia dôkazného bremena má ten účastník konania, ktorý ma povinnosť tvrdiacu, ergo, pokiaľ žalobkyňa aj naďalej trvala na poškodení zdravia tak, ako bolo toto opísané v posudku zo dňa 29. novembra 2017, potom mala možnosť a zároveň aj povinnosť toto svoje tvrdenie preukázať. Naproti tomu však toto preukázanie nebolo vzhľadom na výsledok konania dost' dobre možné, keď posudzujúci lekár sám predmetný posudok stornoval.

30. Posudkoví lekári žalovanej pri kontrole bodového hodnotenia zásadne vychádzajú z predložených lekárskejších správ a medicínskych záverov odborných lekárov, ktoré považujú za rozhodujúce pri posudzovaní nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne a na ktorých založili svoj odborný medicínsky záver.

31. V zmysle uvedeného nie je dôvod na spochybnenie postupu posudkových lekárov sociálneho poistenia v konaní, naopak, ich medicínske závery v nadväznosti na aplikáciu príslušných ustanovení zák. č. 437/2004 Z.z. žalovaná považovala za správne a v súlade s citovanými zákonmi. Za účelom zabezpečenia nezávislej kontroly bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne, bolo toto vyhotovené posudkovým lekárom žalovanej dňa 12. júna 2018, pričom posudkový lekár ústredia potvrdil závery posudkovej lekárskej pobočky.

32. Žalovaná poukázala na rozsudok krajského súdu sp. zn. 23Sa/73/2018 zo dňa 11. februára 2019, ktorým tento zamietol žalobu vo veci nároku na náhradu za bolesť žalobkyne, ktorá skutkovo aj právne súvisí s konaním o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Preto bol dôvodný predpoklad, že krajský súd rozhodne rovnako, predovšetkým s poukazom na princíp právnej istoty, vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, súčasťou ktorého je požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach, dala rovnaká odpoveď.

33. Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podanú proti rozsudku krajského súdu zamietol ako nedôvodnú a nepriznal žalobkyňi náhradu trov konania.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne bola podaná dôvodne.

35. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 24. júna 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

36. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

37. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti

napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

38. Podľa § 462 ods. 2 SSP, ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

39. Podľa § 464 ods. 1 SSP, ak kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti v obdobnej veci, ktorá už bola predmetom konania pred kasačným súdom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na obdobné rozhodnutie, ktorého prevzatú časť v odôvodnení uvedie.

40. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť existenciu zákonných podmienok, odôvodňujúcich vydanie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým v spojení s prvostupňovým rozhodnutím bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou v rámci správneho konania o nároku žalobkyne na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 6.202,- Eur určenej podľa § 5 zákona č. 437/2004 Z. z.

41. Podľa § 99 zák. č. 461/2003 Z.z. poškodený má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu. Osobitným predpisom je v danom prípade zák. č. 437/2004 Z. z.

42. Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 437/2004 Z.z. náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

43. Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z. pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

44. Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z. lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekársky posudok posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov.

45. Podľa § 2 ods. 3 písm. d) zák. č. 437/2004 Z.z. na účely tohto zákona posudzujúci lekár je lekár, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví; ak ide o chorobu z povolania, lekár so špecializáciou v odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia príslušného oddelenia alebo príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia.

46. Podľa § 7 ods. 2 zák. č. 437/2004 Z.z. zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa poškodený liečil v súvislosti s poškodením na zdraví, je povinné posudzujúcemu lekárovi poskytnúť pri hodnotení bolesti alebo sťaženia spoločenského uplatnenia zdravotnú dokumentáciu súvisiacu s poškodením (§ 2 ods. 3 písm. a/).

47. Podľa § 7 ods. 3 zák. č. 437/2004 Z.z. o vydanie lekárskeho posudku (odsek 1) môže požiadať poškodený.

48. Podľa § 7 ods. 6 zák. č. 437/2004 Z.z., ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v odsekoch 3 a 4 požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu.

49. Podľa § 209 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí

obsahovať predpísané náležitosti.

50. Podľa § 153 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. lekárska posudková činnosť úrazového poistenia zahŕňa kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu a choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch.

51. Podľa § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z., ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený požiada.

52. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorým zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým Sociálna poisťovňa, pobočka Topolčany priznala žalobkyni nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 6.202,- Eur.

53. V konaní neboli sporné okolnosti pracovného úrazu, jeho dej, odborné vyšetrenia ani liečba. Spornou bola otázka postupu posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky žalovanej pri realizácii lekárskej posudkovej činnosti.

54. Zákonodarca zákonom o náhrade za bolesť zveril kompetenciu spracovať lekárske posudky podľa § 7 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z. posudzujúcemu lekárovi v zmysle § 2 ods. 3 písm. d) zák. č. 437/2004 Z.z., t.j. lekárovi, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví, pričom v zmysle § 153 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu a choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch zveruje príslušnému posudkovému lekárovi sociálneho poistenia.

55. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti poukázala na konanie vedené Krajským súdom v Nitre pod sp.zn. 23Sa/73/2018, v ktorom krajský súd rozsudkom zo dňa 11. februára 2019 zamietol žalobu vo veci nároku na náhradu za bolesť žalobkyne, ktorá skutkovo aj právne súvisí s konaním o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, keď oba tieto nároky si žalobkyňa uplatňovala následkom pracovného úrazu zo dňa 04. marca 2015 a výška oboch týchto nárokov priznaných žalobkyni bola určená podľa § 5 zák. č. 437/2004 Z.z. V predmetnom konaní vo veci nároku na náhradu za bolesť žalobkyne posudková lekárka žalovanej, rovnako ako v konaní o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nesúhlasila v kontrolnom bodovom hodnotení s bodovým hodnotením posudzujúceho lekára, na základe čoho ho listom zo dňa 24. januára 2018 požiadala o opravu, resp. o stornovanie posudku zo dňa 29. novembra 2017 a o vystavenie nového lekárskeho posudku, a ten následne dňa 07. marca 2018 doručil žalovanej nový posudok a pôvodný posudok z 29. novembra 2017 stornoval. V tejto súvislosti poukázala žalovaná na princíp právnej istoty, základné právo na súdnu ochranu a na právo na spravodlivé súdne konanie.

56. Kasačný súd zistil, že rozsudok vydaný Krajským súdom v Nitre dňa 11. februára 2019 vo veci vedenej pod sp.zn. 23Sa/73/2018, na ktorý poukazovala žalovaná vo vyjadrení v kasačnej sťažnosti, bol predmetom prieskumu na kasačnom súde, ktorý dňa 20. novembra 2019 vydal rozsudok sp.zn. 9Sžsk/71/2019, ktorým rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sa/73/2018-57 zo dňa 11. februára 2019 zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej č. 50363-4/2018-BA zo dňa 29. júna 2018 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

57. Podľa § 464 ods. 1 SSP, kasačný súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9Sžsk/71/2019 zo dňa 20. novembra 2019, ktorého odôvodnenie ďalej v príslušnom rozsahu uvádza:

„18. Nemožno opomenúť, že zákonodarca už v zákone č. 437/2004 Z. z. predpokladal možnosť vzniku situácií, keď závery posudzujúceho lekára uvedené v jeho lekárskeho posudku ohľadom hodnotenia

bolestného (resp. sťaženia spoločenského uplatnenia) nebudú korešpondovať záverom kontrolnej činnosti posudkového lekára. Pre prípad takýchto kolízií v § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť stanovil, že ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného (alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia) v lekárskom posudku, môžu oprávnené osoby požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu.

19. Osobitným predpisom, podľa ktorého môžu oprávnené osoby požiadať o vydanie znaleckého posudku je zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

20. Hoci lekárska posudková činnosť posudkových lekárov Sociálnej poisťovne podľa § 153 ods. 4 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení upravuje kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu na účely určenia výšky náhrady za bolesť, kasačný súd zastáva právny názor, že z tohto kontrolného oprávnenia nemožno vyvodzovať kompetenciu posudkového lekára požadovať opravu, storno a vyhotovenie nového posudku v zmysle predlohy (resp. po kontrole) určenej posudkovým lekárom sociálneho poistenia vo vzťahu k lekárskeму posudku vydanému podľa § 7 zákona č. 437/2004 Z. z..

21. Kasačný súd preto dospel k záveru, že postup, zvolený prvostupňovým správnym orgánom nekorešponduje zákonnej úprave uvedenej v zákone č. 437/2004 Z. z. Žalovaná, ako oprávnený subjekt môže v zmysle § 7 ods. 4 požiadať o vydanie lekárskeho posudku iba so súhlasom poškodeného, ktorá skutočnosť z predloženého spisového materiálu a ani z tvrdení účastníkov konania nevyplýva. Ani z kontrolnej činnosti zverenej posudkovým lekárom sociálneho poistenia v oblasti náhrady za bolesť, upravenej v § 153 ods. 4 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, nemožno vyvodiť oprávnenie posudkového lekára sociálneho poistenia autoritatívne a bez súhlasu poškodeného trvať na stornovaní posudku posudzujúceho lekára, ktorý posudok vyhotovil pôvodne na žiadosť poškodeného. Rovnako nemožno pod túto činnosť zahrnúť požiadavku posudkového lekára adresovanú posudzujúcemu lekárovi, aby bez súhlasu poškodeného vyhotovil nový lekársky posudok (resp. opravil pôvodný) tak, aby korešpondoval výsledku kontroly vykonanej posudkovým lekárom. Žalobkyňa preto dôvodne namietala, že postup žalovanej nebol správny a zákonný.

22. Argument žalovanej, že v dôsledku toho, že posudzujúci lekár na jej žiadosť vyhotovil nový posudok, so závermi ktorého sa posudkový lekár už plne stotožnil a bodové hodnotenie bolesti v prejednávanej veci tým prestalo byť sporné, neobstoí. Žalobkyňa naďalej trvala na posudku posudzujúceho lekára zo dňa 29.11.2017 a s jeho stornovaním nesúhlasila, o vydanie nového posudku posudzujúceho lekára nepožiadala a žalovanej súhlas na vyhotovenie lekárskeho posudku neudelila. Nesprávny je preto záver žalovanej, že v rámci svojej kontrolnej činnosti odstránila rozpor v konaní. Postup, ktorý žalovaná zvolila, žalobkyňa dôvodne vnímala ako neprimeraný zásah do oprávnenia posudzujúceho lekára, ktorý svoj záver uvedený v pôvodnom lekárskom posudku bez vysvetlenia upravil (opravil) na výzvu posudkového lekára tak, že svoj pôvodný záver zmenil a vytknuté pochybenia odstránil, čím došlo k popretiu účelu a významu princípu, podľa ktorého lekársky posudok má samostatne vypracovať lekár uvedený v § 2 ods. 3 písm. d/ zákona o náhrade za bolesť.

23. V prípade dôvodných pochybností o správnom hodnotení bolestného v lekárskom posudku žalovaná, ako poskytovateľ náhrady za bolesť (§ 2 ods. 3 písm. c/ zákona č. 437/2004 Z. z.), podľa názoru kasačného súdu, mohla a mala požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

24. Uvedený právny záver kasačného súdu plne korešponduje s ustálenou rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu (10Sžso/25/2012, 9Sžso/70/2011, 9Sžso/58/2014, 7Sžso/6/2016, 9Sžsk/36/2018), vrátane rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 7Sžso/13/2010, publikovaného pod číslom 75 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky za rok 2012, podľa ktorého: „Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov Sociálnej poisťovne podľa § 153 ods. 4 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších prepisov upravuje kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu na účely určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v

sporných prípadoch úrazového poistenia, ale z tohto kontrolného oprávnenia nemožno vyvodzovať kompetenciu posudkového lekára na úpravu (krátenie) bodového ohodnotenia, stanoveného v lekárskom posudku, vydaného v súlade so zákonom č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov. Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne nie sú oprávnení vykonať opravu bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré je obsiahnuté v záveroch znalca, lebo by tak vylúčili znalecký posudok ako hodnoverný dôkaz.“

25. Kasačný súd, aj po zohľadnení právnych názorov vyplývajúcich z judikatúry najvyššieho súdu, dospel k záveru, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď konštatoval, že žalovaná postupovala v súlade so zákonom a pre vydanie rozhodnutia si zadovážila dostatok skutkových podkladov, z ktorých vyvodila správny právny záver a jej rozhodnutie je potrebné považovať za súladné so zákonom.“

58. V konaní vedenom krajským súdom pod sp.zn. 23Sa/73/2018 bolo predmetom súdneho prieskumu konanie o nároku na náhradu za bolesť žalobkyne a v predmetnom konaní je predmetom prieskumu konanie o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, avšak oba tieto nároky si žalobkyňa uplatňovala následkom pracovného úrazu zo dňa 04. marca 2015, pričom uplatnenie oboch nárokov je upravené spoločným postupom podľa zák. č. 437/2004 Z.z. Pri uplatnení oboch týchto nárokov postupovala žalovaná rovnako, t.j. v oboch konaniach vypracoval pôvodný lekársky posudok dňa 10. augusta 2017 O.. G., tento však podľa posudkovej lekárky pobočky nebol kompetentný posúdiť zdravotný stav na účely bolestného, resp. sťaženia spoločenského uplatnenia, následne dňa 29. novembra 2017 vypracoval lekársky posudok O.. A., ktorého posudková lekárka dňa 24. januára 2018 vyzvala listom na storno, resp. opravu tohto posudku jednak vo vzťahu k bolestnému, ako aj vo vzťahu k sťaženiu spoločenského uplatnenia, na základe čoho O.. A. dňa 07. marca 2018 doručil žalovanej nový posudok posudzujúceho lekára zo dňa 02. marca 2018 s novým ohodnotením bolesti, ako aj novým ohodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia a O.. A. svoje pôvodné posudky zo dňa 29. novembra 2017 stornoval týmito novými posudkami.

59. Rovnako tak ako v prípade dôvodných pochybností o správnom hodnotení bolestného v lekárskom posudku, tak aj v prípade dôvodných pochybností o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku žalovaná, ako poskytovateľ náhrady za bolesť (§ 2 ods. 3 písm. c) zák. č. 437/2004 Z.z.) mohla a mala požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa zák. č. 382/2004 Z.z. Ani v predmetnom konaní kasačný súd nezistil z administratívneho spisu žalovanej, že by žalobkyňa súhlasila s tým, aby žalovaná ako oprávnený subjekt v zmysle § 7 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z.z. požiadala o vydanie nového lekárskeho posudku, keď žalobkyňa trvala na posudku posudzujúceho lekára zo dňa 29. novembra 2017 a s jeho stornovaním nesúhlasila, o vydanie nového posudku posudzujúceho lekára nepožiadala a žalovanej súhlas na vyhotovenie lekárskeho posudku neudelila.

60. Stotožniac sa s právnym názorom citovaným vyššie dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná, napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom a keďže krajský súd správnu žalobu zamietol, bolo potrebné postupom podľa § 462 ods. 2 SSP rozsudok Krajského súdu v Nitre zmeniť tak, že kasačný súd rozhodnutie orgánu verejnej správy zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

61. K námietke žalobkyne vo vzťahu k doručeniu predvolania na pojednávanie zo dňa 19. marca 2019 na deň 01. apríla 2019 o 09:30 hod. kasačný súd uvádza, že vzhľadom na to, že súčasťou súdneho spisu potvrdenie o doručení predvolania na predmetné pojednávanie nebolo, kasačný súd nemohol posúdiť, či žalobkyňa bola na pojednávanie riadne predvolaná, napriek tomu, že sudkyňa na pojednávaní dňa 01. apríla 2019 konštatovala, že žalobkyňa ani jej právny zástupca sa na pojednávania nedostavili, keď doručenie majú riadne vykázané.

62. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a dôvodnosť kasačnej sťažnosti v merite, v záujme

hospodárnosti konania kasačný súd rozhodol podľa § 462 ods. 2 SSP tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sa/74/2018-66 zo dňa 01. apríla 2019 zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej č. 50361-4/2018-BA zo dňa 02. júla 2018 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

63. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 a 2 SSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania pred krajským súdom a kasačným súdom v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne krajský súd po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

64. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.